

Ա. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԻՆ

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ա Կ Ա Ն Ք + Բ Ե Մ Ա Կ Ա Ն Ք

* Արք 5 Ապրիլ - Ա. Գր. Լուսաւորչք Վերան պամատի նախատակին ի Ս. Յակոբ Խախագաևց հետարարություն Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս:

* Տրք. Ց Ապրիլ - Ս. Հօրն մերս Գրիգորի կատարարին: Յիշատակ շարչարանց և մատակելյան ի վիրափ: Առաջանություններին առաջ ըստ սպասության, Ա. Լուսաւորչք մատուճքը իր հանդաստակներ հանուելով թափորով փոխադրուեցած Առաջան, ձեռամբ Լուսարարական Ներշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոսի Ազգ. Ս. Պատրիարք Խաչուցական Սամարայի Առաջանություն առաջ ըստ սպասության Արք Յանձնական Ա. Լուս առարջք սեղողին գրայ: Փամարարն էր Հողշ. Տ. Զորես Արք. Թօփաթեան:

- Կէսօրէ Խաք. Միարանութիւնը, Հողշ. Տ. կիրքը Ս. Վարդապետիք գիտառութեամբ, ինչնույն շրմժերով բարձրացն Աթինեաց լւո, ուր Համբարձման սրբատեղույն վրա կառաւուած մեր վրա համատարան մէջ պաշտօնացած երեկոյան ժամերգութիւնն ու նախատօնակը իրինաշէմին կատարուեցած ևնկեցէք և հսկման կարգեր, և ապա գեշերային և առաջանան ժամերգութիւններ: Մատուցուցեան նաև Ս. Պատրիարք՝ Համբարձման մատրան մէջ: Ժամարանը Համբարձման սրբագրի Տևուար Հողշ. Տ. Սամուէլ Արք. Աղջիքն: Արքորդութեամբներ տեսեցին մինչեւ ժամը 11:

* Կիր. Ց Ապրիլ - Գայտնան: Առաւոտուն, Լուսարարավագին Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոսի վիճաւորութեամբ, Միարան Հայրեր ինքնաշարժներով բարձրացած Աթինեաց լւո և Հայրաշափությունով ժողուց գործեցին Համբարձման սրբատեղին, ուր մեր վրանամատրան մէջ եպիփակուլուական խոյր ի վուն կազման ուստարակցեց Հողշ. Տ. Գէորգ Արք. Նազարեան:

* Տրք. 13 Ապրիլ - Յիշատակ յարության Զավարաց: Ս. Պատրիարք մատուցուցեալ ի Ա. Գիլանիքը: Ժամարանը համարանք էր Հողշ. Տ. Վազարը. Վրդ. Խոսկը: Ժամարարն էր Հողշ. Ս. Պատրիարքի ընթացքին Ս. Թարգմանամանց Երկը. Վարժարանի բովանդակ աշակերտութիւնն ու սուսուցական կազմը, ինչպէս նաև առաջ վարժարաններու Հայ ուստաղներ Ս. Հայուրութիւն ստուան:

- Կէսօրէ Խաք ժամը 8-ին, վաղուան Նադիան շարբի տօնին առիթով, Լուսարարավագին Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոսի վիճաւորութեամբ, Միարանութիւնը Հայրաշափությունով ժողուց գործեց Ս. Յառութեան Տաճար, ուր պատուցան երեկոյան ժամերգութիւնն ու Սաղկապարզի հանդիսանու նախատօնակը Ս. Գր. Լուսաւորիչ ենեկեցին մէջ:

* Կիր. 14 Ապրիլ - Սաղկապարզ: Առաւոտուն, պաշտօնական զոյս թափորելով, առաջինը ժամը 6-ին, Հողշ. Ցիրուրէ Ս. Վարդապետիք և երերորդը՝ ժամը 9-ին, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր դժուութեամբ, Միարանութիւնը մեկնեցաւ.

Յարութեան Ժտճարը, ուր պաշտուեցան զէկերային և առաջանուան ժամերգութիւններ եւ ժամատցեացած Ա. Պատարացը՝ Ս. Լուսաւորիչ ենեկուցին մէջ: Ժտժարութիւն էր Հողշ. Ց. Արք. Էն Արդ. Այլապահան: Ս. Պատարագին նոր, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը նախարարէ Քիրստոն Ս. Գերեմիանին շուրջ կատարած մեծահոնդէս թափորին և Անդաստամին: Թափորակներ յ մենին ունէին քիթի թափորին կը հանուէին կամացներու և Ասորիների թափորները: Արքորդութեամբներ անեցին ամսադրություն 1, որին եղան Տիբանութիւնը նամարոյ նաև գէզի Մայրավանք և Հայոց Թաղի մուտքէն ընր դիմունուրդ Թու գալստեանց շարկանի երգելով բարձրացաւ Պատրիարքութան:

- Կէսօրէ Խաք, Մայր Տաճարին մէջ կատարւեցաւ նաև Անդաստամ, ազգ օրուան տօնին յատկ Հոգեգալը՝ աշականակիրութ ընդդիշուած երեկոյան ժամերգութիւնը և Գմբանչէին խորհրդակուր արարողութիւն, բոլորն այ նախազառութեամբ Գերշ. Տ. Նորայր Եպիսկոպոսիք: Հողշ. Տ. Կիւրեղ Մ. Վարդապետ Աւագ Սեղանի թիվէն կարգու անձանցանկի Հոգեւորություն մարդաբան արագացներուն և ուստառունէրուն, կոչ թիերով ներկաներուն որ իրենց լուսմաներով նապատճն Ազոննէիք ապա. բուժարանին արբեկնան հանգանակութեան: Այդ նպատական պահեներ դրսաւ էին Տաճարի զոյտ ժուտ-քերուն:

* Գշ. 16 Ապրիլ - Աւագ Երեխարքի (Ցիշտակ առաջ կատարած կատարածաց): Հստ սովորութեամ, Ս. Յարութեան Տաճարի դար, արեւելակողմբ զոնուող Ս. Ցովհանու Աւատարանչի Հայապատական ժամարան մէջ: Ժամարարի էր Հողշ. Տ. Զարեն Արք. Թօփալեան: Երթուղարքի թափորներ ցիմուրեց Աւագ Թարգման Հողշ. Տ. Գէորգ Վարդարան պարունակութայի տեսուածուն կազմակերպութեամբ:

* Եշ. 18 Ապրիլ - Աւագ Հմիզզարքի (Ցիշտակ ըլքրաց Տեամն): Առաւոտուն ժամերգութեամին նառ, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Կարդ ապաշխարողաց, նախազառութեամբ Լուսարարապէտ Գերշ. Տ. Հոգը Վարդապետ:

- Ժամը 10-ին, Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուցուցեալ հանդիսաւոր Ս. Պատրիարք: Ժամարարն էր Աստորալիոյ Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Գարեգին նառ: Գաղանձնեան, որ Հիւրաբար կը դառնուէր Ս. Առնո: Կարացուցուցաւ Ս. Բարուդ Հայրապետի Հաղորդակութեան ձառը ու բազմաթիւ հաստացանակներու մերեցներուն մեր Տիբանութիւն կենարար մարմնուն եւ արեան:

- Կէսօրէ Խաք ժամը 2-30-ին, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Շնոհալուարքի սրտապարաք արարողութիւնը, նախազառութեամ Ամեն. Պատրիարք Ս. Զար: Արքիայ էին Երթուղարքի հայրէկի Վահան: Քաղաքական կամաց անհարաժար անեկանացի պահուածի նախարարութեան ներկայացուցի Գր. Քոյլանին, Հիւրաբարապէտ և այլ բարձրաստիքնան անձնառութեամբը: Պատերու ըստացուցէն Աւագ Սեղանի թիվէն, կարդաց Աւատ-

բռնէն Ամսալուայք վերաբերեալ Համարեկը, անդաւ լերէն ըստուով:

— Գիշերաւան ժամը 7-30-ին, Սայր Տաճարին մէջ ժամաւ Ժամարժամահ կարգը, որ սիրացածիկ խորհրդաւորութեամբ շարունակուեցաւ միջնէն կէս-դիշէր Ներկայ էր Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը: Տաճարը խորհրդաւոր մթութիւն ուշ հաղանէն էւց զարդուց Գերը. Տ. Դարեզն նպաստու, վեր հանելով Վայրի դիշերաւան փրկարար նշանակուութիւնը:

* Առ. 19 Ապրիլ.— Աւազ Ուրբար (Թիշատակ չարչաբանաց, խաչելութեան եւ բաղման Տեամն): Կէսօրին, Ս. Յարութեան Տաճարի Ս. Գր. Լուսաւորիչ էկէղեցիի մէջ կատարուեցաւ Վայրի խոչելութեան, խափառութեամբ Հոգը. Տ. Կիրեղ Ս. Վարդապետական Դարեց:

— Կէսօրէ ետք ժամը 4-ին, Սայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Թաղմանն Հանդիսաւոր կարգը, նախագաւութեամբ Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր:

* Եր. 20 Ապրիլ.— Աւազ Տարաք, ձքազաւոյց Ս. Զատկի եւ Աւետումն Ս. Աստուածածին: Առաւտնան ժամը 5-ին, Սայր Տաճարին մէջ ժամերգութիւն կատարուեցաւ:

— Ժամը 8-15-ին, փոքր թափօր մը, զիտուրութեամբ Աւազ Թաղման Հոգը. Տ. Գէորգ Վարդապետի եւ Ժամանակութեամբ Ս. Յարութեան Տաճարի իսլամ գնապատներուն, մէկնեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարը, կատարեց հուման Տաճարի գոնք բացման աւանդական ձևաերգութիւնները:

— Ժամը 10-15-ին, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր զիտուրութեամբ, Միարանութիւնը մէկնեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարը, ուր կատարուեցաւ Հումանութեարքի մեջ Հովհաննելութիւնը: Ընորին կատարութեան կողմէ ձնու առնուած կարգապահական միջնուրու և ուժաւորենիկու սպակութեան, ամէն ու կրցաւ այս տարի պատաօքն մանել Տաճար: Կէսօրէ բէտ անց, թափօրի ելաւ Յունաց Միարանութիւնը, որդէ ետք Յունաց Պատրիարք Տ. Կիրեղ Ապահովութեամբ մէկնելու էր Ամեն. Լուսուորիչ Հոգը. Տ. Կիրեղ Ս. Վարդապետական դիշիկ Ս. Գէրեզմանի դրան կիրքը, մտան ենքու, ուրիշ 10 վայրկին եւց զուրու պիտի զար Խուրիական լոյսը՝ որով պիտի լուսուրէն Տաճարին ներս բնուուած ծովովուրդին մունքը, այսաէն Զատկական տօնակատարութեամբ խնամապառութիւնը Հասցնելով իր պատամահէիքին: Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը Ս. Գէրեզմանի ըշշափակին նայող վերնատան իր պատրադին կ'ուշէն ժողովուրդը նուրիական լոյսով. Անմիջապէս ընթաց կ'անիտ մեր թափօր Ս. Գէրեզմանին լոյսը, զիտուրութեամբ մուսաւան Տ. Կիրեղ Ս. Վարդապետի եւ Ասորին թափօրներու ժամը 2-30-ին աւարտաւ այս փառայիշ Հանդիսութենէն ետք Միարանութեաւը չերթով ճամբար էլաւ դէպի Սայրավանքը: Ճամբար էսին, Դաւթ Քէրպէս դիմաց, Պատրիարքին ու լուսաւանը կը զգեստաւորուին եւ նուրիական լոյսով թափօրը կը յանուառութիւն կ'աւի Սայրավանք, զանդիք ուրախ զօղահէն միացնելով Յարութեան շարական ներու սրտադրաւ մեղեդինեցը, Սայր Տաճարի մէջ

կատարուած Աւետարանի ընթերցումէն ետք ըլիոնի որդիք զարթիթ երեւով թափօրը տարձրացաւ Պատրիարքան:

— Ժամը 8-30-ին, Սայրավանքի մեծ զանգը նորէն էկէղեցի էր հրամերէր ժողովուրդը: Եւ չի էտք, Սայր Տաճարին մէջ ընթացը կ'անձի ծրագույցի արարուղութիւնը, որուն աւարտին Աւազ Աւազներն վրայ էր մատուցուի իրենիստէմի խորհրդուուր ու յանկուցը Ս. Պատրիարքը: Ժամարժը ժամարժութիւն էր Արք. Տ. Կարպատի Բժիշկ: Անդրէսանն: Յարութեամբ աւետարան էւս կը բացուի երկանոցին ու նրարուեան գորագորչը Աւագ Անձնանի, ի յայտ բիրելով բովանդակ շքեզներ Աւազ Ասորանին: Ս. Պատրիարքէն ետք Գերը. Տ. Նորայր Նպիսկովուն նախուացն Ս. Յատիկի նախատանիկն, որդէ ետք Ալյոս յարեաւ շարական երգով Ս. Սիմանտու:

* Կիր. 21 Ապրիլ.— ԶԱԼԻՑ ՅԱԼՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՄԱՆ ՄԵՐՈՒՑ: Կէս զիշէրէն ետք ժամը 1-ին, Սայրավանքի մեծ զանգը ուաքի է հանած արդէն Միարանութիւնն ու ժողովուրդի մեծ ժամը, ու չի էտք, գլխաւորութեամբ Գերը. Տ. Գարեղին նպիսկովսի, Միարան Հայրեց լուսեան լայտարքիներով կը մէկնին Ս. Յարութեան Տաճարը: Քէրեպարտին եւ պատամատեղույն շուրջէ: Ս. Յարութեան Տաճարը Գէրմանի կը պատամատեղույն էր Ասորին Երանեցի Յարութեան կատարելու թափօրի կը պատամատեղույն էր Ամեն. Կատարելու թափօրի կը պատամատեղույն էր Ամեն. Պատրիարք Ս. Գէրեզմանի կը պատամատեղույն էր Ամեն. Լուսուորիչ Հոգը. Տ. Կիրեղ Ապահովութիւնը կը պատամատեղույն էր Ամեն. Պատրիարքը Ս. Գէրեզմանի կը պատամատեղույն էր Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը:

— Կէսօրէ ետք, Սայրավանքի Մեծ Բակին մէջ կատարուեցաւ Զատկական մեծ Անդաստանց, ՔԷԼ-Խաւութեամբ Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր: Մեծ Բակի ըշշափակ ընէլէն ետք, թափօրը մուտք գործից նէկէղեցի արագացին գաւթիր, ուր հոգեհանդիսաւ կատարուեցաւ Հայ պագի ըսի թէ նոր նձնշեցներու: Աւա Մարգ Տաճարին մէջ նէրելոյնային ժամարժը յարական էր գերելով ըարձրացաւ Պատրիարքան:

* Բ. Հ. 22 Ապրիլ.— Բ. օր Զատկի: Թիշատակ մենաց: Սայր Տաճարի Աւազ Անձնանի վրայ օրւաւ հանդիսաւոր Ս. Պատրիարքը մատուցյ եւ Յարա-

թեան սոսուցութեան մասին քարոզեց Ամեն. Գատորիաբը Ա. Հայրը, ընարսև ունենալով գլուխահել զծա և զգութիւն չարաբեան նորաց: Ա. Գատոռա րապէն եւր, Ա. Պատրիարքը, ամողովաբի ներքիւ եւ Ա. Խորափայախ մասունքն ի ձեւին, նախազահեց Մայր Տաճարին մէջ կատարուած երապերք մէծա նանդէն թափօրին: Գերշ. եպիկոպոսներ ի ձեւին ունեին դաւանա, ինչ վարապանութիւն սրբը յա սունդեր: Այսօր եւս, ինչպէս երէկ, ամրոջ Ա. Պատարագի արարողութեաւը, ինչպէս նաև թափօրը, ձայնափունեցած իրայէլի աստիկայանէն: Ապա, Յարութեան չարականերու երգեցուու թեամբ, Միքարունիթիւն և, ծողովուր բարձրացած Գատօրիաբանի լուսապարուած մէջ զաւիճը, ուր Ամեն. Պատրիարք Ա. Հայրը Վահապանէցով փողովուրը օրէնքիւ եւ արակելէ եւս բոլորին Ա. Պատարագի նշանա բաժնեց:

* Գ. 23 Ապրիլ.— Գ. օր Ա. Զատակի: Ա. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ա. Գատօրի ժամանակ մէջ՝ ֆաճարին էր Աւագ Թարգման Հոգէ Տ. Գեորգ Վարդպան Նախարարուն: Ապա կատարագայ ցագէ հազէ հանգանան պաշտօն՝ նախազանութեամբ Գողէ. Տ. Գերեզ Մ. Վարդպանի:

* Գ. 24 Ապրիլ.— Այս տարի Աւելաման տօր Ա. Զատակի ճրագալոցի օրուան զուգապիսան Աւագ, կարերի չէր կան օրը զան տօնափերէ: Առաջ յետքուեցաւ Հնիգալութիւն օրուան: Այս այս, այսօր իշխոր էտք Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ Աւելաման նախազանի, որուն նախազահեց Գերէ. Տ. Նորայր Եպիսկոպոս:

* Ե. 25 Ապրիլ.— Առաւատեան ժամը 8-ին, Գերէ. Տ. Նորայր նվիրկապուի գլուխուութեամբ, Միքարուն Հայրը ինքանութեանիւ մէնիկան Գերմանանի ձորը ուր ուր ՀՀ Հարաբանական մուտք դորեցին Ա. Աստուածանայ Տաճար, ուր Տիրամօր Ա. Գերեզմանին վրայ հանդիսաւուագէս պատարագեց Հողէ. Տ. Գեորգ Վարդ. Նախարարն, եպիկոպոսանին խոյր ի գույն:

* Տ. 27 Ապրիլ.— Յիշառակ Գլխաւանն Արքայաց Յանձնանելու կարապեսնմ: Ա. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճար Ա. Կորապեսի խորանին վրայ: Ժամանակը նոր Ապրիլի 25-ին:

* Կ. 28 Ապրիլ.— Նոր Կիրակի-Կրկնազատիք: (Յիշառակ բիբրաւոր նախառակացն ներոց յնթացա Համաշխարհային Ա. Պատերազմն:) Մայր Տաճար Աւագ Սեղոնին վրայ պատարագէց, ըստ սովորութեան, լուսաւան Հողէ. Տ. Գերեզ Մ. Վարդպան Գարիկնեան և քարոզեց: Ա. Պատարագան ներ Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Հոգէնանգանան հանդիսաւոր պաշտօնունց ևս ապա դաւիթը Երանանորէ Տ. Գերեզ Գորք. Հօր շիրմին վրայ, նախազանութեամբ Լուսարապագես Գերէ. Տ. Հայրիկ Ա. Արքեպիկոպոսի: Ապա, զան տարիներէ ի վեր առաջին անգան ըլլաւու, թափօրը Տաճարաց լուսաւու Ա. Փրկիչ Վ. Կանքը ուր ու բարուուեցաւ Արքայի Նախառակաց Յուշարձանին շուրջ, ուր եւս հանդաման կարգերու կատարուեցն ետք, Գերշ. Լուսարապագետ Մըրազունը զգածուած սրտով ողե-

կոչումը բրաւ մէր անմեռ նահատակներուն:

* Եթ. 4 Մայիս.— Վաղուան Կանաչ կիրակի տոկուլ, կնօրէ եւզ ժամը 2-30-ին, Գերշ. Տ. Շատէ նողիկոպոս Անձմէնանի գլխաւորութեամբ, Միքարունիթիւնը Համար Տաճար, ուր պաշտուու կատարեց Մայր Տաճարին ու նախառականի Ապա կատարուեցաւ Տնօրինանան Սրբանեցու կանգնաւուր թափօրը նորացնէն ներս: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինանան Սրբանեցու կանգնաւուր թափօրը Տաճարին ու նախառականի էր Հողէ. Տ. Վաղարշ Վարդպանը բարձրաց Տաճարին ու նախառականին:

* Կիր. 5 Մայիս.— Աշխարհամատրան (Կանաչ կիրակի): Գերշերյին եւ առաւուեան ժամերդութեանը պաշտուեցան ի Ա. Յարութիւնը թ. Լասաւորիք Էկէցցւին մէջ: Ապա Գերշ. Տ. Հոգէ Եպիկոպոս մատուց օրուան հանդիսաւոր Ա. Պատարագը Քիրստոն Ս. Գերեզմանի վրայ և նախադաւուց նորին առջև կատարուեած վենդատանին:

* Կիր. 19 Մայիս.— Տօն Ֆրեւման Ս. Խաչին: Առաւուեան ժամերդութեան աւարան, ըստ սովորութեան, Մայր Տաճարին մէջ կարգացուեցաւ 351 Թուրի, Ս. Խաչի Երեւան առիթուն, Երևանէմիքի Ս. Կիրեզ Հայրանեամիք՝ կոստոնդ Կայսեր լողա թուղթի թարգմանութիւնը եւ ապա Անդամանն կատարուեցաւ: Հանդիսապետն էր Լուսարապագետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիկոպոս: Ա. Պատարագը մատուցուեցաւ Աւագ Սեղանին վրայ, որուն վերեւ կը սենուէք վայ կանթեղներով զարդարու Ս. Խաչին նշանը: Ժամարարն էր Հողէ. Տ. Պարէտ Արքշան Երեցնեան:

* Դ. 29 Մայիս.— Կէսօրէ ետք ժամը 2-30-ին, Լուսարապակու Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիկոպոսի գլխաւորութեամբ, Միքարուն Հայրը ինքնանց Ձիթենեան Ձիթենեան լուս, ուր Համբարձման սրբաւելին վրայ կատարուեած մէր վրանամատրան մէջ պաշտուեցան ժամերդութիւնն ու նախատօնակը: Իրիկանցէմին կատարուեցան Եկէցցէի եւ Հակման կարգեր, եւ ապա գերշերյին եւ առաւուեան ժամերդութիւնը ուր ուր Համբարձման, որուն մէնչեւ գերշերյան ժամը 10: Հանդիսապետն էր Հողէ. Տ. Վոլոէփ Վարդպակ Մատուց:

* Ե. 30 Մայիս.— ՀԱՄԲԱՐՁՄՈՒՄՆ ՏԵԱՄՆ ՄԵՐՈՅ ԵՒՍՈՒՈՒՆ ԳՐԻՍՏՈՒՆ: (Վիճակ): Առաւուեան ժամը 7-ին, Լուսարապակու Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիկոպոսի գլխաւորութեամբ, Միքարուն Հայրը ինքնանց Ձիթենեան Ձիթենեան լուս, ուր Համբարձման սրբաւել վրայ գործ գործէ ետք, մէր վրանամատրան սոկ օրուան հանդիսաւոր Ա. Պատարագը մատուց Գերշ. Լուսարապակու Մըրազունը, որ նախազահեց նաև Ս. Պատարագը ընթացքին Մայր Աթոռու Սիւն Ե. Հշմիածնի փոխադրութեան տարեկարձնն առթիւ կատարուած Հայրապետական մանթանցքին, կոկ Ս. Պատարագէն ետք՝ սրբավայրին առջն. կատարուած վենդատանին:

— Կէսօրէ ետք, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ կատարուած վենդատանին նախազահեց Գերշ. Տ. Նորայր Եպիկոպոս: